

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003753

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ОНЕУ від 08.09.2026 р. № 155

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Огренич Дмитро Федорович

2. Dmytro F. Ohrenych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 076

Назва наукової спеціальності: Підприємництво та торгівля

Галузь / галузі знань: управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Дата захисту: 20-08-2026

Спеціальність за освітою: Облік і аудит

Місце роботи здобувача: Фізична особа-підприємець Огренич Дмитро Федорович

Код за ЄДРПОУ: 3208809336

Місцезнаходження: вул. Зелена, с. Василівка, Одеський р-н., 65617, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15733

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06, 06.81, 06.81.25, 06.81.01

Тема дисертації:

1. Теоретико-методичне забезпечення управління ефективністю IT-підприємств.
2. Theoretical and Methodological Framework for the Performance Management of IT Enterprises.

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено вирішенню завдань удосконалення теоретико- методичних засад та розроблення практичного інструментарію управління ефективністю діяльності IT-підприємств. Актуальність дослідження обумовлена стратегічною роллю IT-сектору як одного з ключових драйверів цифрової трансформації економіки, розвитку інновацій та забезпечення конкурентоспроможності країни. Незважаючи на воєнні ризики та глобальну трансформацію технологічного ринку, IT-галузь України зберігає вагоме значення для національної економіки. Водночас посилення конкуренції, вимушена релокація частини підприємств, зростання витрат на персонал та загальне зниження маржинальності діяльності обумовлюють необхідність покращення процесу управління ефективністю IT-підприємств. У дисертації уточнено зміст понять «ресурси», «капітал», «ефективність діяльності» та «управління ефективністю» IT-підприємств. Обґрунтовано що капітал IT-підприємства, на відміну від ресурсів, є більш динамічною категорією, що розкривається як сукупність економічних відносин в процесі безперервного кругообігу та споживання ресурсів з метою досягнення цілей діяльності. Розроблено теоретичний підхід до оцінювання ефективності

трансформації ресурсів у капітал підприємства та обґрунтування ефекту самозростання інтелектуального капіталу ІТ-підприємств. Систематизовано теоретичні підходи до визначення ефективності діяльності підприємств та доведено необхідність використання комплексної системи показників для оцінювання діяльності ІТ-компаній. Сформовано систему з 96 часткових та узагальнюючих показників ефективності діяльності ІТ-підприємств, що дозволяє оцінювати доходність, прибутковість, конкурентоспроможність та інноваційність в розрізі 5 видів ресурсів, з розподілом їх на ресурсні і витратні, прямі і зворотні показники. Обґрунтовано концептуальні засади управління ефективністю ІТ- підприємств на основі безперервного циклу виконання функцій планування, організації, мотивації та контролю. Обґрунтовано використання маржинального прибутку в якості ключового інтегрального показника ефекту діяльності ІТ-компаній, оскільки лівову частину їх витрат становлять змінні витрати, а саме витрати на оплату праці. Обґрунтовано використання людино- години як універсальної одиниці вимірювання обсягу як витрачених ресурсів, так і проданої продукції ІТ-підприємств, що забезпечує можливість аналізу ефективності багатоміністерської діяльності на основі єдиного вимірника. У роботі розроблено авторський підхід до формування системи кількісних і якісних факторів та методичні засади оцінювання їх впливу на рівень маржинальності, який враховує специфіку діяльності компаній, що надають комп'ютерні послуги та дає змогу визначити факторний вплив ефективності використання робочого часу, зміни вартості одиниці послуги та погодинної ставки оплати праці, а також зміни обсягів проданих і оплачених робочих годин на формування маржинального прибутку, що забезпечує виявлення резервів підвищення ефективності діяльності ІТ-компаній. Особливу увагу приділено нефінансовим факторам ефективності використання людського та інтелектуального капіталу, зокрема коефіцієнтам результативності праці та утримання клієнтів, показникам дотримання вимог щодо якості сервісу, кадрового ядра та використання робочого часу. Розроблено мультиплікативно-адитивну модель впливу нефінансових чинників на рівень ефективності діяльності ІТ-підприємств. У дисертації проведено комплексний аналіз розвитку ІТ-сектору України у 2010-2025 роках. Встановлено, що ІТ-галузь трансформувалася в один із провідних секторів економіки за кількістю зайнятих, рівнем прибутковості та часткою в експорті. Однак із початком повномасштабного вторгнення галузь функціонує в умовах безпекових ризиків, вимушеної релокації частини підприємств, що призвело до уповільнення темпів зростання, скорочення доходів та зниження маржинальності. Досліджено ефективність функціонування групи підприємств за ВЕД 62.01 «Комп'ютерне програмування» у 2019-2025 рр., встановлено, що витрати на персонал, включно із витратами за аутсорсинговими моделями, формують біля 90% операційних витрат. Визначено, що розвиток групи ІТ- підприємств характеризувався переходом від етапу стрімкого масштабування до рецесії та стабілізації під впливом воєнно-економічних чинників. Здійснене комплексне оцінювання ефективності діяльності 11 ІТ-підприємств за 18 показниками виявило стійку тенденцію до зниження загальної ефективності, зокрема маржинальності. На основі апробації запропонованого методичного інструментарію визначено вплив кількісних та якісних чинників на зменшення рентабельності персоналу окремих підприємств.

2. The dissertation is devoted to solving the problems of improving the theoretical and methodological basis and developing practical tools for managing the efficiency of IT enterprises. The relevance of the study is determined by the strategic role of the IT sector as one of the key drivers of digital transformation, innovation development, and national competitiveness. Despite risks and the global transformations, the Ukrainian IT industry continues to play a significant role in the national economy. At the same time, increasing competition, forced relocation of enterprises, rising personnel costs, and declining business margins necessitate the improvement of efficiency management processes in IT companies. The dissertation clarifies the content of the concepts of “resources,” “capital,” “business efficiency,” and “efficiency management” of IT enterprises. It is substantiated that the capital of an IT enterprise is a more dynamic category, interpreted as a system of economic relations arising in the process of continuous circulation and consumption of resources to achieve business objectives. A approach to assessing the efficiency of transforming resources into capital and explaining the self-growth effect of intellectual capital in IT enterprises is developed. Theoretical approaches to defining enterprise efficiency are systematized, and the necessity of using a comprehensive system of indicators for evaluating IT company performance is substantiated.

A system of 96 partial and integrated performance indicators has been developed, enabling the assessment of profitability, competitiveness, and innovativeness across five types of resources. The indicators are classified into resource and cost-based, as well as direct and inverse measures. The conceptual foundations of IT enterprise efficiency management based on a continuous cycle of planning, organizing, motivating, and controlling functions are substantiated. Contribution margin is proposed as the key integrated indicator of IT company performance, since variable costs, primarily labor costs, constitute the dominant share of their expenses. The use of the man-hour as a universal unit for measuring both consumed resources and sold output is justified, enabling efficiency analysis of multi-product IT businesses using a single measurement unit. The study develops an original approach to forming a system of quantitative and qualitative factors and methodological principles for assessing their impact on contribution margin levels, taking into account the specifics of computer service companies. The proposed approach makes it possible to determine the influence of labor time utilization efficiency, changes in service prices and hourly wage rates, as well as variations in sold and billable working hours on contribution margin formation, thereby identifying reserves for improving IT enterprise efficiency. Special attention is paid to non-financial factors of human and intellectual capital efficiency, including labor productivity and customer retention ratios, service quality compliance indicators, core personnel stability, and working time utilization. A multiplicative-additive model for assessing the impact of non-financial factors on the efficiency of IT enterprises has been developed. The dissertation provides a comprehensive analysis of the development of Ukraine's IT sector during 2010 – 2025. It is established that the IT industry has transformed into one of the leading sectors of the economy in terms of employment, profitability, and export contribution. However, since the beginning of the full-scale invasion, the industry has operated under conditions of security risks and forced relocation, resulting in slower growth rates, declining revenues, and reduced profitability. The efficiency of enterprises operating under NACE 62.01 “Computer Programming Activities” during 2019–2025 was analyzed. It was found that personnel costs, including expenses related to outsourcing business models, account for approximately 90% of operating costs. The development of the analyzed group of IT enterprises was characterized by a transition from rapid scaling to recession and stabilization under the influence of wartime and economic factors. A comprehensive assessment of the efficiency of 11 IT enterprises using 18 indicators revealed a persistent downward trend in overall performance. Based on the application of the proposed methodological toolkit, the influence of quantitative and qualitative factors on the decline in personnel profitability was determined.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Огренич Д. Ф., Бабіцький Р. В. Дискусійні питання визначення сутності стартапу. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2023. № 9 (310). С. 127-134. (0,8 д. а.).
- 2. Огренич Д. Ф., Бабіцький Р. В. Формування організаційно-економічного механізму інвестування стартапів. Підприємництво і торгівля. 2024. № 43. С. 14-21. (0,7 д. а.).
- 3. Огренич Д. Ф., Літвінов О. С. Ресурси та капітал ІТ-підприємства: сутність та значення в кризових умовах. Економічний простір. 2025. № 208. С. 302-309. (0,8 д. а.).
- 4. Огренич Д. Ф. Система показників ефективності діяльності ІТ-підприємств. Бізнес інформ. 2025. № 10 (573). С. 262-273. (1,2 д. а.).

- 5. Огренич Д. Ф. Ефективність діяльності ІТ-підприємств: підходи до формування системи показників ефекту та використаних ресурсів. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2025. № 10 (335). С. 98-105. (0,9 д. а.).
- 6. Огренич Д. Ф., Літвінов О. С. Управління ефективністю ІТ-підприємств: методичний підхід на основі аналізу змінних витрат і маржинального прибутку. Підприємництво і торгівля. 2025. № 47. С. 83-91. (0,9 д. а.).
- 7. Огренич Д. Ф., Бабицький Р. В. Аналіз результатів діяльності вітчизняних ІТ-підприємств в умовах війни. Актуальні питання економічних наук. 2026. № 20. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/1114> (0,9 д. а.).
- 8. Огренич Д. Ф., Бабицький Р. В. Показники економічної ефективності діяльності підприємства. Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики : матеріали дванадцятої міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 8 вересня 2023 р. Одеса: ОНЕУ, 2023. С. 192-193. (0,13 д. а.).
- 9. Огренич Д. Ф., Бабицький Р. В. Детермінування поняття «Стартап». Проблеми та перспективи розвитку бізнесу в Україні : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених та здобувачів вищої освіти, м. Львів, 22 лютого 2024 р. Львів: Львівський торговельно-економічний університет, 2024. С. 372-373. (0,15 д. а.).
- 10. Огренич Д. Ф., Бабицький Р. В. Визначення сутності інвестування стартапів. Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики : матеріали XIII міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 13 вересня 2024 р. Одеса: ОНЕУ, 2024. С. 60-61. (0,14 д. а.).
- 11. Огренич Д. Ф., Бабицький Р. В. Просьюмеризм як теоретична основа стрімкого зростання капіталу стартапів. Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Одеса, 18 жовтня 2024 р. Одеса: ОНЕУ, 2024. С. 64-65. (0,1 д. а.).
- 12. Огренич Д. Ф., Бондарчук О. Г. «Data-driven підхід до управління підприємством». Проблеми та перспективи розвитку бізнесу в Україні : матеріали п'ятої міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 6 березня 2025 р. Львів. 2025. С. 355-356. (0,1 д. а.).
- 13. Огренич Д. Ф., Бабицький Р. В. Методичний базис інвестування у стартапи. Менеджмент та маркетинг як фактори розвитку бізнесу : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 23-24 квітня 2025 р. Київ: Києво-Могилянська академія, 2025. С. 404-406. (0,14 д. а.).
- 14. Огренич Д. Ф., Бондарчук О. Г. Цифрові рішення для підвищення ефективності роботи українських підприємств на основі платформи Іннохаб. Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях : матеріали XXIII міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 24-25 квітня 2025 р. Одеса: ОНЕУ, 2025. С. 400-401. (0,14 д. а.).
- 15. Огренич Д. Ф., Літвінов О. С. Показники ефективності діяльності ІТ-підприємств. Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики : матеріали XIV міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 12 вересня 2025 р. Одеса: ОНЕУ, 2025. С. 367-368. (0,14 д. а.).
- 16. Огренич Д. Ф., Літвінов О. С. Показники ефекту та ресурсів діяльності ІТ-підприємств. Сучасні технології комерційної діяльності і логістики : матеріали V міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Київ, 31 жовтня 2025 р. Київ : КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2025. С. 42-44. (0,14 д. а.).
- 17. Огренич Д. Ф., Бондарчук О. Г. Аналітика даних як фактор цифрової резильєнтності ІТ-підприємств. Аналітика в епоху цифрових трансформацій: виклики, можливості та перспективи : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Одеса, 12 грудня 2025 р. Одеса: ОНЕУ, 2025. С. 25-27. (0,16 д. а.).
- 18. Огренич Д. Ф., Бабицький Р. В. Ефективність діяльності вітчизняних ІТ-підприємств під час повномасштабного вторгнення. Управління персоналом у системі менеджменту організацій: тенденції та перспективи розвитку : матеріали V всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., м. Львів, 22 квітня 2026 р. Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2026. С. 124-126. (0,14 д. а.).
- 19. Огренич Д. Ф., Літвінов О. С. Аналітичне забезпечення підвищення ефективності ІТ-підприємств. Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях : матеріали XXIV міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 23-24 квітня 2026 р. Одеса : ОНЕУ, 2026. С. 354-355. (0,13 д. а.).

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U000816; 0123U102118

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Літвінов Олександр Сергійович

2. Oleksandr S. Litvinov

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1424-6904

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=7ZUxicEAAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кукоба Володимир Павлович

2. Volodymyr P. Kukoba

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3107-6000

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний економічний університет імені
Вадима Гетьмана

Код за ЄДРПОУ: 02070884

Місцезнаходження: просп. Берестейський (Перемоги), Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Лишенко Маргарита Олександрівна
2. Marharyta O. Lyshenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6321-5178

Додаткова інформація: ;ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6321-5178>;;<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=Kv6Owh0AAAAJ>;Scopus ID: 57203537272

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Бабій Олег Миколайович
2. Oleh M. Babii

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.06.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5199-228X

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=zzruQmIAAAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кошельок Галина Володимирівна
2. Halyna V. Koshelok

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0331-0592

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.ru/citations?user=bZKxaX4AAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Грінченко Раїса Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Грінченко Раїса Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сачук Юлія Анатоліївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна